

The image features a close-up of a violin and its bow, set against a teal background. The violin is positioned diagonally, with the body in the lower half and the neck extending towards the top. The bow is held across the strings. The word 'SPELARIT' is written in a large, dark, stylized font across the middle of the image. The letters have a textured, almost splattered appearance. A decorative white border frames the entire composition.

SPELARIT

PATRIARKAALINEN KAUSI

SPELARIT

PATRIARKAALINEN KAUSI

Paljon on vettä virrannut Van-
taassa Spelareiden edellisen
cd:n julkaisun jälkeen. Niinpä eräinä
alkukevään päivinä Spelari-perhe teki
viikonloppuretken Tampereelle stu-
dioon tallentamaan yhtyeen nykyi-
sen soundin. Yhtyeen taiteellisena
johtajana toimivan Patrik Weckma-
nin johdolla sointi on muuttunut hai-
tareiden ja mandoliinin poisjäännin
myötä viuluvetoiseksi. Harmooni ja

basso luovat rytmisen pohjan, viu-
luille ja alttoviululle on tehty moni-
äänisiä sovituksia ja onpa välillä soi-
tossa myös mukana ruotsalaisen
säkkipillin arkaainen borduna melo-
diaa tukemassa. Antti Järvelä on pitä-
nyt Spelareille säännöllisiä vuosittaisia
workshoppeja, joissa on paitsi opeteltu
ohjelmistoa ja hiottu sovituksia, haettu
myös kadonnutta pulssia ja harjoiteltu
lavadynamiikkaa.

Spelareiden historia juontaa vuoteen 1982, jolloin yhtye perustettiin aluksi vastaa-
maan tanhusäestyksestä. Sittenkin tanhusäestys on jäänyt toissijaiseksi ja Spelarit
ovat löytäneet oman uusmaalaisen, perinnettä kunnioittavan ja svengaavan tyylinsä
kansanmusiikkigenressä. Yhtye on toiminut nykyisellä kokoonpanolla vuodesta 2013.
Tähän Spelareiden kolmanteen cd-levyyn on taltioitu yhtyeen ohjelmistoa ja tyyliä
viimeisten kymmenen vuoden ajalta.

1. HONKA-LEANDERIN HÄÄVALSSI

3:28

(Trad. arr. Patrik Weckman) Leander Honga (1836/7–1917) oli Kokkolanseudun valtapelیمانneja 1800-luvun lopussa.

2. KASTELE KUKKAA VANHA

MUMMO – OJALAN SOTTIIISI 2:20

(Trad. arr. Antti Järvelä ja P. W.) Hämäläistä sottiisia Matti Yrjölältä Leppäkoskelta ja Toivo Helanderilta Hattulasta.

3. PIKNIK-POLKKA 2:18

(Trad.) Kaustislaisen mestaripelimanni Johannes Järvelän (1905–1992) ohjelmistosta.

4. HINHÅLES POLSKA (HIMLENS POLSKA) 3:29

(Trad. Turku/Södermanland arr. A. J.) Pirunpolskaa Adolf Fredrik Staren nuottikirjasta vuodelta 1806. Stare (1787–1810) oli kotoisin Eskilstunasta Ruotsista ja hän opiskeli muuttaman vuoden Turussa, miltä ajalta myös nuottikirja on. Jälkikäteen on milteipä

mahdotonta sanoa kummalta puolen nykyistä valtakunnanrajaa Stare poloneesinsa keräsi, siihen aikaan sillä ei liene ollut suurtakaan merkitystä. Polskan taivaaseen viittaavaa nykynimeä Stare varmaan kovasti kummeksuisi.

5. VALSSI LOHJALTA 3:36

(Trad. arr. P. W.) CD:n Uusimaa-sarjan aloittaa lohjalaiselta Karl Johan Fagerströmiltä (1866–1929) tallennettu valssisävelmä, josta löytyy lukuisia toisintoja eri puolilta Suomea. Valssi kulkeutui Suomeen 1800-luvun alussa.

6. REINLÄNDER LOHJALTA 2:48

(Trad. arr. P. W.) Fagerströmin tallentama saksanpolkka, tyskapolkka tai sottiisi, rakkaalla lapsella on monta nimeä. Sottiisi levisi Suomeen 1870–1880-luvuilla

7. POLKKAMASURKKA LOHJALTA 2:40

(Trad. arr. P. W.) Samaisen Fagerströmin keräelmiä. Alunperin puolalainen masurkka saapui Suomeen 1840-luvulla.

8. POLKA EFTER K. J. FORSMAN 2:24

(Trad. arr. P. W.) Espoolaista polkkaa kirvesmies Karl Johan Forsmanilta (1859–?). Mielestämme tässä kappaleessa on jotenkin virolainen sävy ehkä soittimistostakin johtuen. Polkkaepidemia saavutti Suomen vuonna 1844 ja esiintyy edelleenkin endeemisenä.

9. STORSTUGANS MARSCH 2:32

(Trad. arr. P. W.) Espoon Nuuksiosta kotoisin olleen parturi Martin Hellströmin (1898–1988) ohjelmistosta. Kappale vaikut-
tasi olevan peräisin Upplandista Ruotsista,
missä se tunnetaan sekä samannimisenä
että Mungalåtenina.

10. WANÉRIN POLSKA 3:28

(Trad. arr. P. W.) Lohjalaiselta työmiehes Gustaf
Wilhelm Wanérilta (1838–?) tallennettu
tanssisävelmä. Polska oli valtatanssi
Suomessa 1700-luvulta
1800-luvun alkuun saakka.

11. ÖÖPERIN VALSSI

2:28

(Trad. arr. P. W.) Valssia
Helsingistä! Bernhard
Wilhelm Öberg (1894–?)
syntyi Vuosaassa, joka
kuului siihen aikaan
Helsingin pitäjään. Hän
muutti myöhemmin
Helsinkiin, missä toimi
porttivahtina ja pelimannina.

12. MENUETTI NUMMELTA

– POLSKA LOHJALTA 5:45

(Trad. arr. P. W.) Kappaleet on tallen-
nettu maineikkaalta nummelalaiselta
pelimannilta ja kellosepältä Karl Fredrik
"Ukko" Lungrenilta (1836–1925) ja hänen

soittokaveriltaan, edellämäinitulla K. J.
Fagerströmiltä. Ranskan barokkihovin muo-
tittanssi menuetti on säilynyt nykypäiviin
elävänä perinteenä vain Suomessa erityisesti
ruotsinkielisellä Pohjanmaalla. Menuetin
valtakausi oli 1700-luvulla.

13. BONAPARTEN MARSSI 2:24

(Trad. arr. P. W.) Ranskan keisarin mukaan
nimettyjä marsseja on useita, tässä
nummelalainen versio "Ukko" Lundgrénin
mukaan. Säkkipillistä on
hajatietoja Suomestakin. Se
ei varmastikaan ole ollut
mitenkään yleinen, mutta olisi
outoa jos yleiseurooppalaisena
soittimena säkkipilli ei olisi
millään tavalla tännekin tullut.

14. VIOLA TURPEISEN JENKKIVALSSI 2:18

(Trad.) Kaustislaisen Artturi
Peltokankaan (1898–1973)
Yhdysvalloista tuoma
valssi, joka nimensä
mukaisesti kuului myös
"American hanuriprinsessan"
ohjelmistoon.

15. HÄRMÄLÄINEN HÄÄPOLSKA 2:29

(Trad. arr. P. W.) Korttesjärveläiseltä
"pelimannien kuninkaalta" Matti Haudan-
maalta (1858–1936) tallennettu polska.
Haudanmaa oli aikanaan ainoita ammatti-

maisja pelimanneja jonka soittoääni ulottui Helsingistä Kuusamoon.

**16. RIKO-LOTKAN MASURKKA
– ANTTI ORAVAISEN MASURKKA**
2:37

(Trad.) Pohjoissavolaista masurkkaa eli rimpaa. Ensimmäinen on Nilsiästä Kalle Suhoselta ja toinen Pielavedeltä mestari-pelimanni Tuure Niskaselta (1899–1978).

**17. KANGASMÄEN VIILJAMIN
POLKKA** 1:50

(Trad. arr. A. J. ja P. W.) Polkka pohjoissata-kuntalaisen mestari-pelimanni Arvo Lindforsin (1904–1977) laajasta ohjelmistosta.

**18. LAULURASTAAN VALSSI
– F-DUURIVALSSI** 2:22

(Trad.) Kaksi vanhantyylistä juoksuvalssia Kauhajoelta pysysepä Antero Haapaselta (1854–1932).

**19. KYRÖHARJUN JOONHAN
MASURKKA** 1:58

(Trad.) Tanssijoille kimuranttia masurkkaa Kaustiselta Köyhäjoen kylästä mestari-pelimanni Allan Pajukankaalta (1939–).

20. NUORTEN MIESTEN SPELI 3:26

(Trad. arr. A. J.) Vanha seremoniallinen hääpolska Ilmajoelta Samuel Rinta-Nikkolan nuottikirjasta vuodelta 1809. Kappale on toisinto erittäin yleisestä pirunpolskasta tai koko maailman polskasta.

**21. LUUMÄEN
SURKIA** 2:15

(Trad. arr. P. W.) Arkaaisen kuloista polkkaa Mäntyharjulta sokealta harjansitoja Jalmary Siiriäiseltä (1895–1970).

**22. PURPURIVALSSI
KAUHAJOELTA** 2:53

(Trad.) Synkooppi-kaarista valssia Antero Haapasen ohjelmistosta.

**23. SATAKIELEN
POLKKA** 2:14

(Trad./Tuure Niskanen) Tuure Niskasen tunnetuin kappale, jonka hän on oppinut oppi-sältään Antti Oravaiselta. Tuuren mielestä polkka loppui töksähtämällä ja sen vuoksi hän sävelsi siihen vielä yhden lisäosan.

24. ASTRIDIN VALSSI 2:50

(Trad. arr. A. J. ja P. W.) Valssi mäankielisestä Norrbottenista Kitkiöjoelta Sigvard Kuopalta (1908–?). Kappale sijoittui viidenneksi ”Suomen synkin laulu” -kilpailussa.

SPELARIT

PATRIK WECKMAN, liidlaus,
viulu (1–12, 14–24), alttoviulu (2,4),
säkipilli (5,8,10,13), harmooni (10)

JUHANI KAIVOSOJA, viulu (1–2,
4–6, 11–12, 14–16, 19–20, 22),
alttoviulu (21), nyckelharpa (7–10,
17, 24), kenkä (17)

SARI MARTTIINI, viulu (1–2, 4–12,
14–17, 19–20, 22, 24)

OSMO HAKOSALO, viulu (1–12,
14–17, 19–22, 24), harmooni (10)

TOPI SALONEN, viulu
(1–4, 6–9, 11–12, 14–24),
alttoviulu (5)

JUSSI SUONIKKO, viulu (24)

ANTTI KEIPI, harmooni
(1–10, 12, 14–19, 21–24)

SIMO-PEKKA LINDSTRÖM,
basso (1–10, 12, 14–19,
21–24)

SARI

OSKU

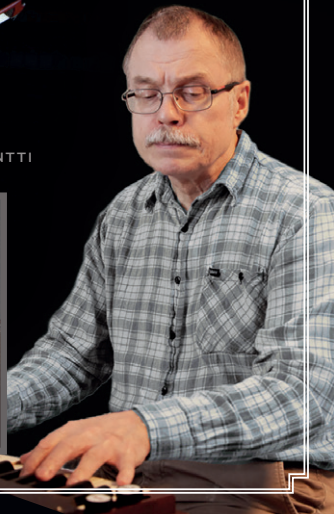

SIMPPA

TOPI

ANTTI

PATRIK JA JUHANI

Levyn kustantaja Helsingin pitäjän tanhuajat ja spelarit ry

Taiteellinen tuotanto Patrik Weckman

Järjestäjä Juhani Kaivosoja

Äänitys Jussi Suonikko, Space Junk Studio,

18.–19.3. ja 8.–9.4.2017, Tampere

Miksaus Jussi Suonikko, Patrik Weckman ja Juhani Kaivosoja

Masterointi Jussi Suonikko

Levykansi Sari Marttiini

Valokuvat Simo-Pekka Lindström ja Osmo Hakosalo

Tekstit Simo-Pekka Lindström ja Patrik Weckman

www.spelarit.fi • facebook: spelarit

© Helsingin pitäjän tanhuajat ja spelarit ry

SPELCD03

Kiitokset Antti Järvelä ja Vantaan kaupunki

English translation for CD liner notes can be found at www.spelarit.fi/cd